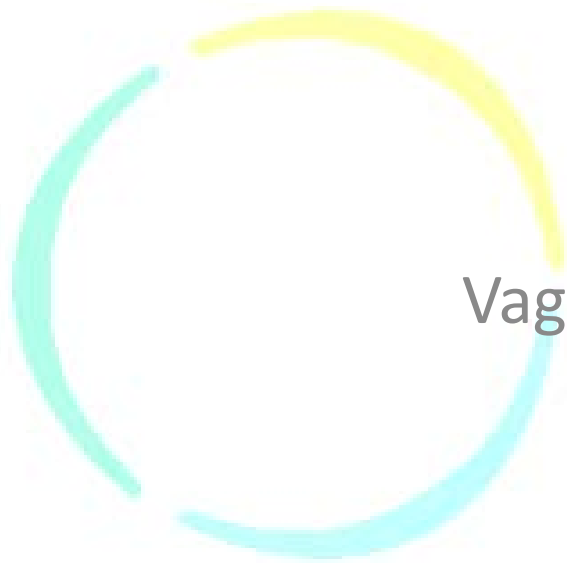

25 års jubilæum for Det store Bedrag

Vagn Lundsteen, direktør, BL

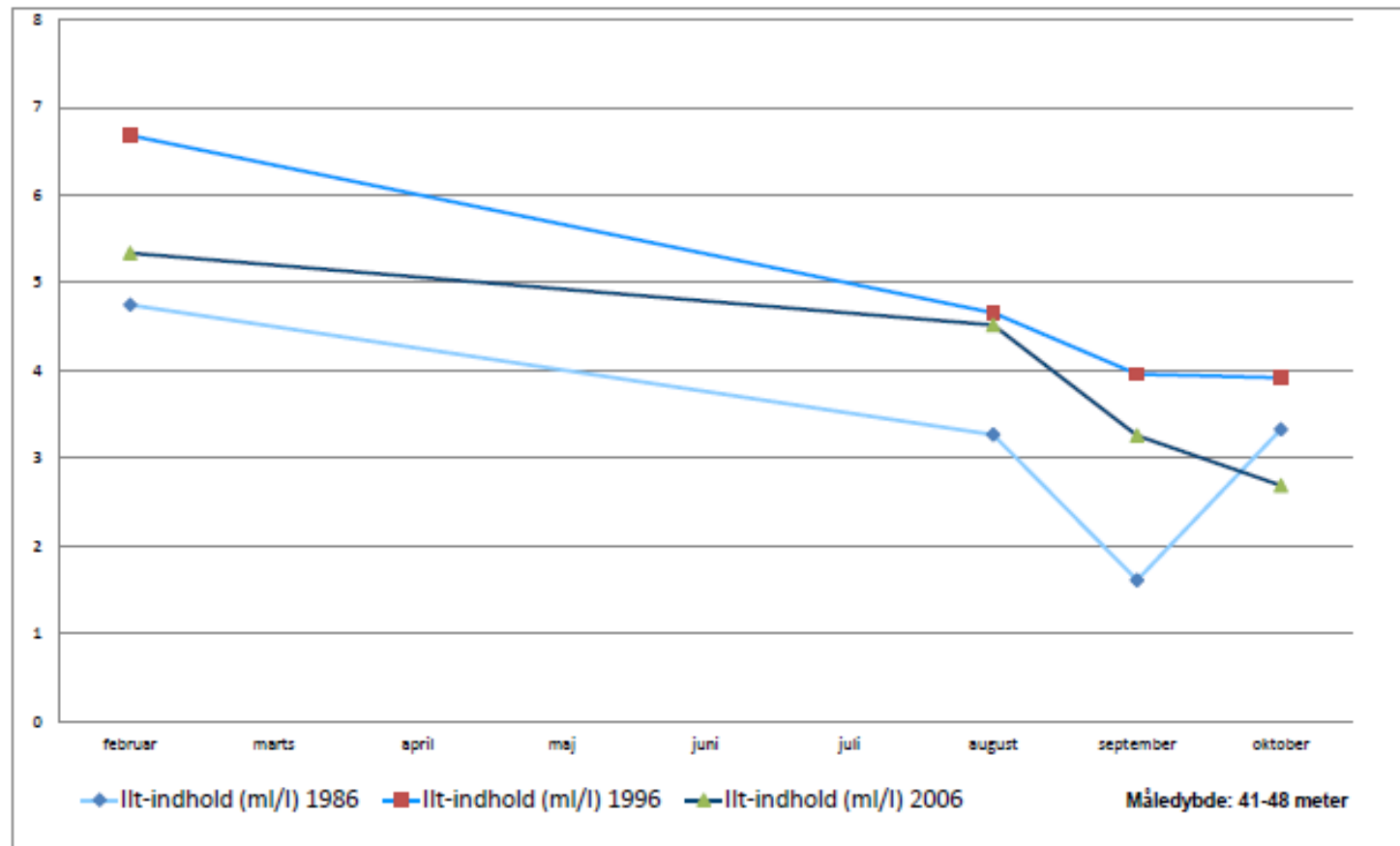
bæredygtigt
landbrug

Hvad sagde Rehling i 1986?

- De kommunale rensningsanlæg, der ikke virker, må bringes i orden inden for seks måneder.
- Alle kommunale rensningsanlæg må omfatte biologisk og kemisk rensning inden for to år.
- Landbrugets ulovlige udledninger må bringes til ophør inden for seks måneder.
- **Landbrugets samlede belastning af miljøet med gødningsstoffer må halveres inden for to år.** Tilskudsordningerne - både de danske og EF's - må laves om nu, så landmanden tilskyndes hertil og til yderligere nedbringelser.
- Industriens ulovlige udledninger må bringes til ophør inden for seks måneder.
- Alle udledninger fra industrien - både påbegyndt før og efter miljøbeskyttelsesloven af 1973 - må gennemgås og nyvurderes inden for to år.

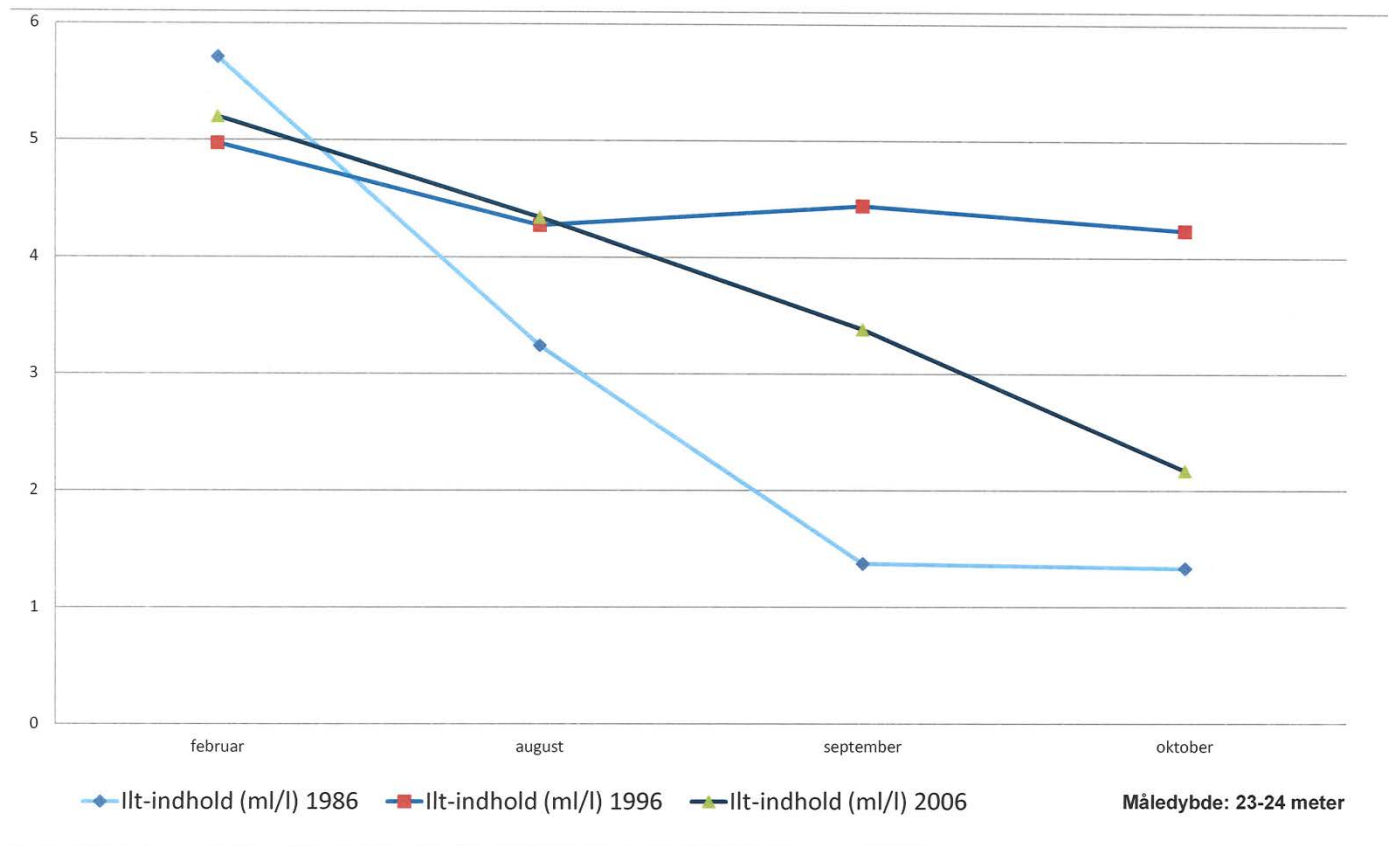
Der var iltsvind i Kattegat i 1986

Kattegat (Gniben) 1986+1996+2006 Ilt ved bunden

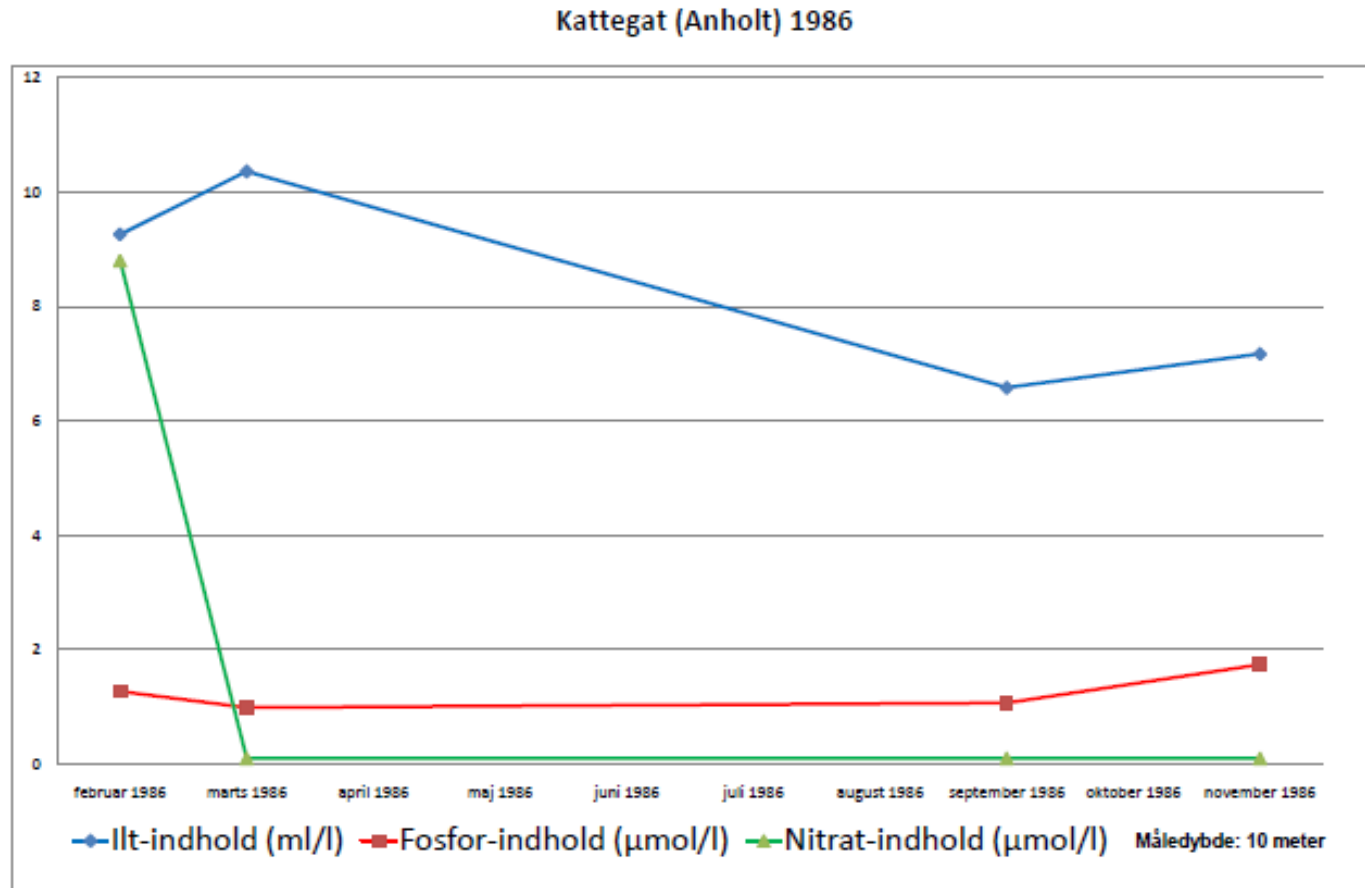

Der var mindre ilt i 1986

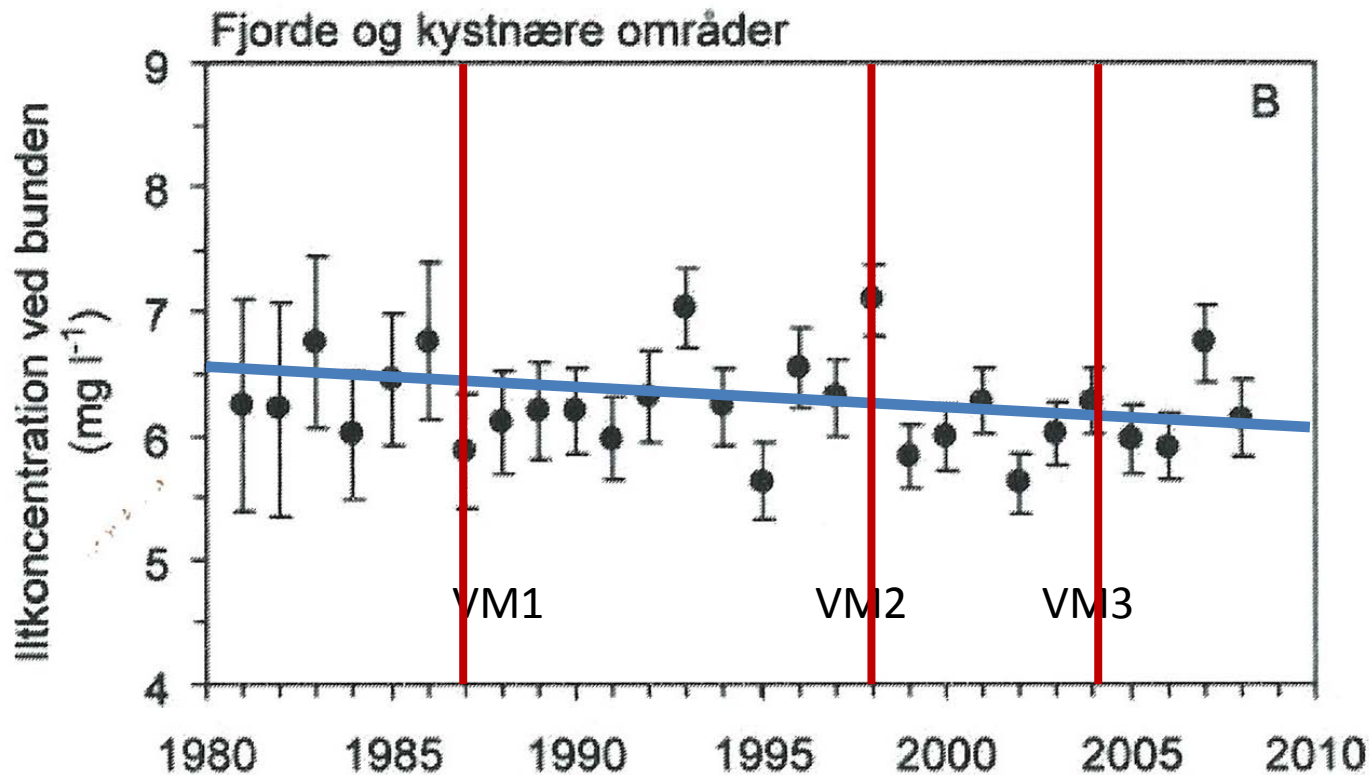
Kattegat (Kullen) 1986+1996+2006 Ilt ved bunden

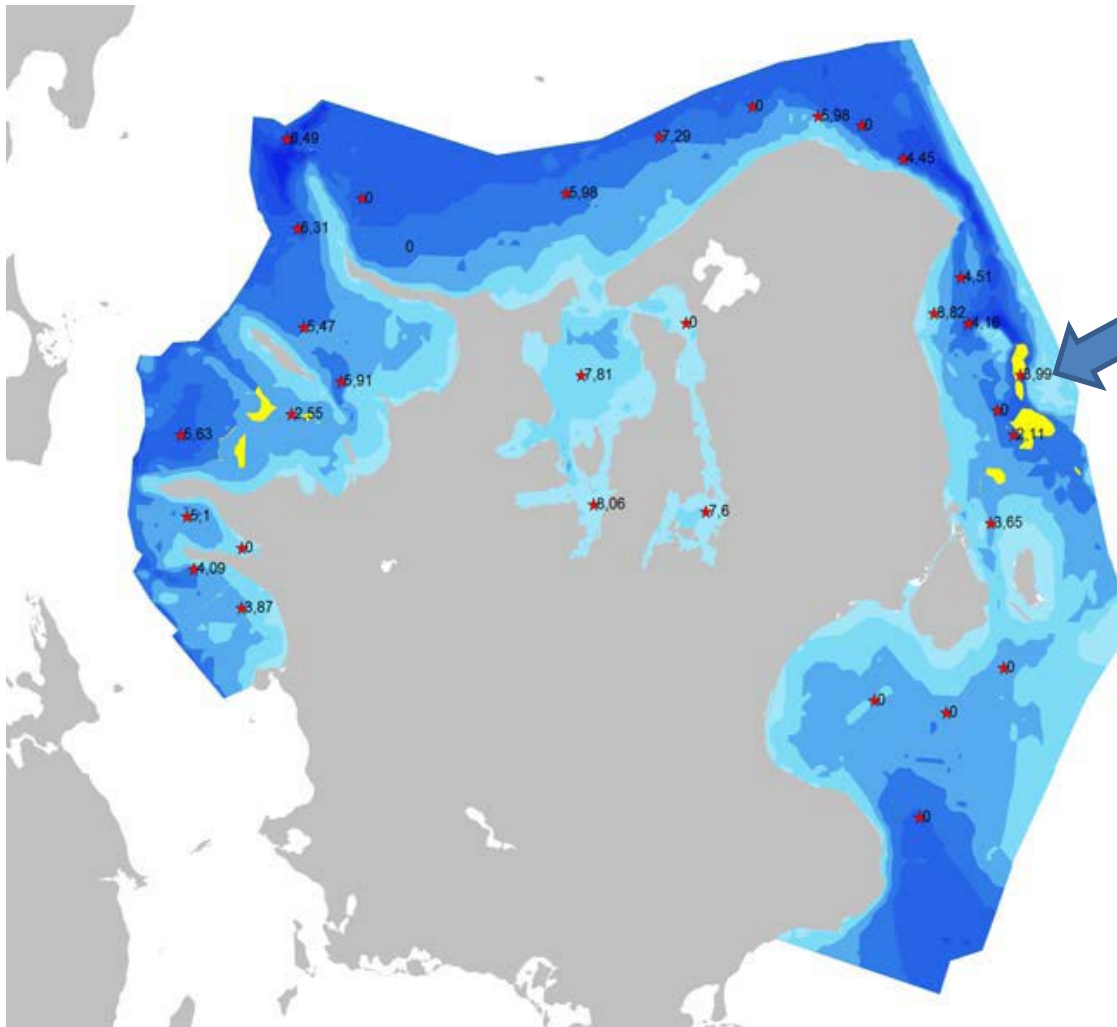
Der var ingen kvælstof i Kattegat i 1986

Iltindholdet er reduceret med 10 % i indre fjorde

Der mere ilt i fjorden (recipienten), end i omliggende farvande 2010

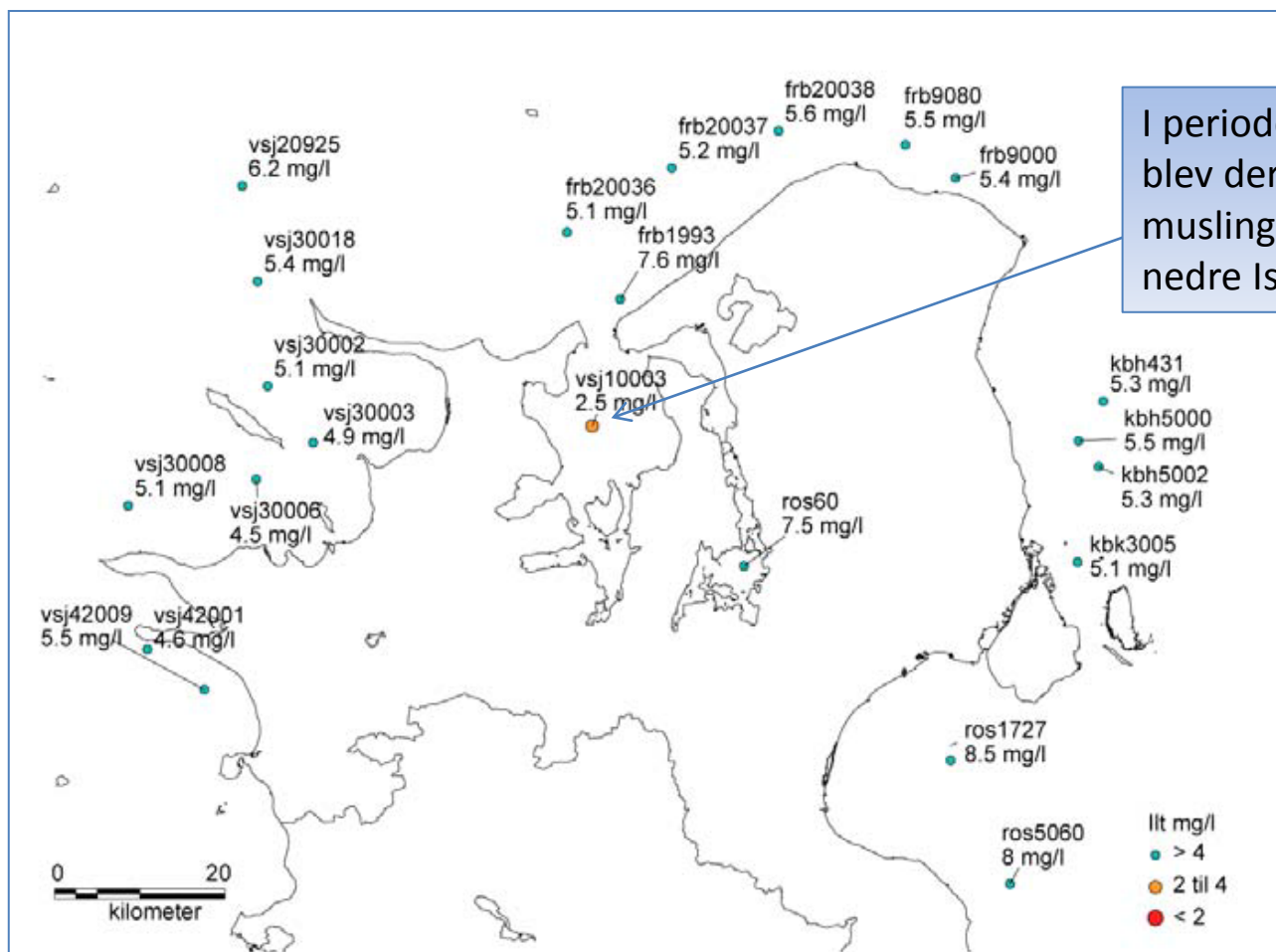

Iltsvind, på
grund af kraftig
regn

Figur 9. Oversigt over iltsvind omkring Sjælland på baggrund af målinger foretaget 1. juli-18. august. Blå havområder indikerer intet iltsvind i perioden. Gule områder indikerer iltsvind (<4 mg/l) og røde områder indikerer kraftigt iltsvind (<2 mg/l). Stationer er markeret med røde stjerner og den laveste iltkoncentration, der blev målt på stationen i perioden. Et "0" indikerer, at der ikke er foretaget målinger på stationen i perioden. Fra Miljøcenter Roskilde.

I 2011 var det omvendt!

Hvorfor? Muslingeskrab i Isefjorden?

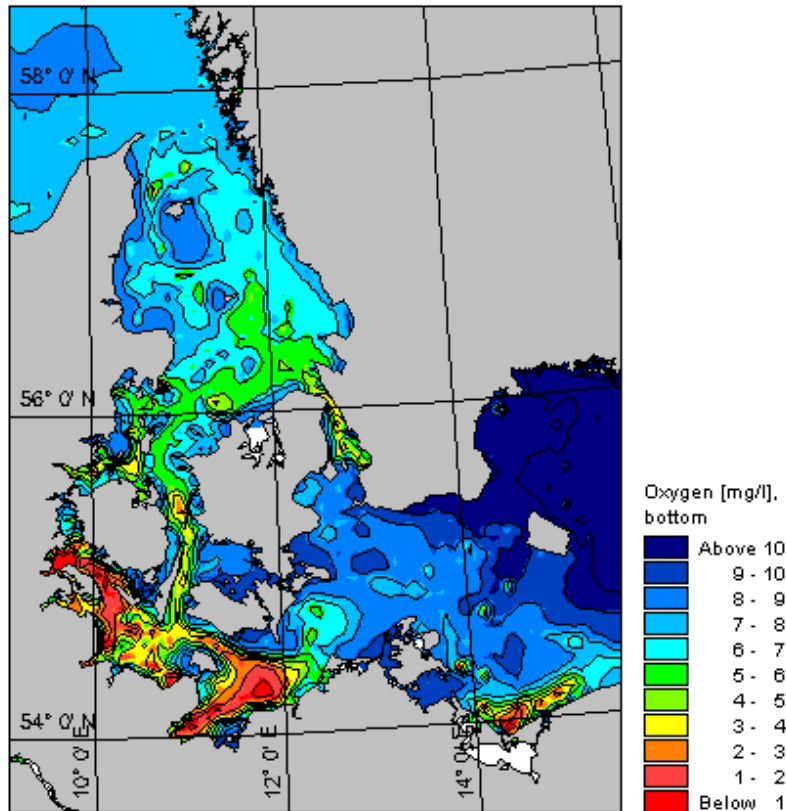
I perioden 1.-6. juli blev der skrabet muslinger i den nedre Isefjord

Figur 8. Iltsvind omkring Sjæl-land i juli-august. Blå prikker an-giver intet iltsvind i perioden, gule prikker angiver iltsvind (< 4 mg/l) og røde prikker indikerer kraftigt iltsvind (< 2 mg/l). Ved hver station er angivet den laveste iltkoncentration, der blev målt i perio-den. Fra Naturstyrelsen Roskilde og Nykøbing F.

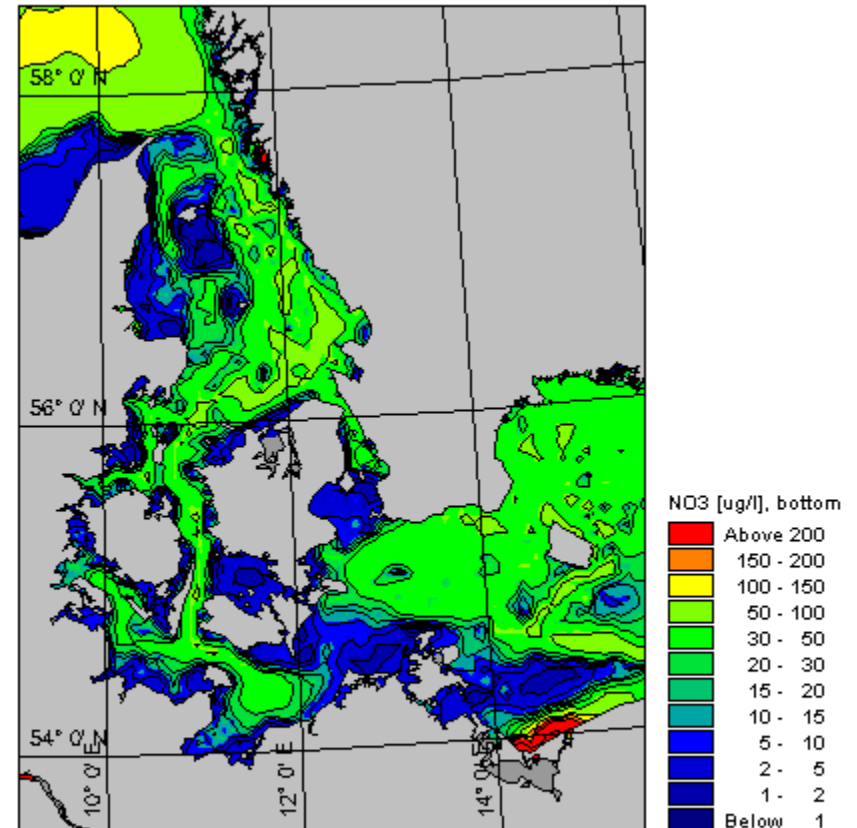
Sammenhænge?

Ilt ved bunden

09/01/2010 00:00:00

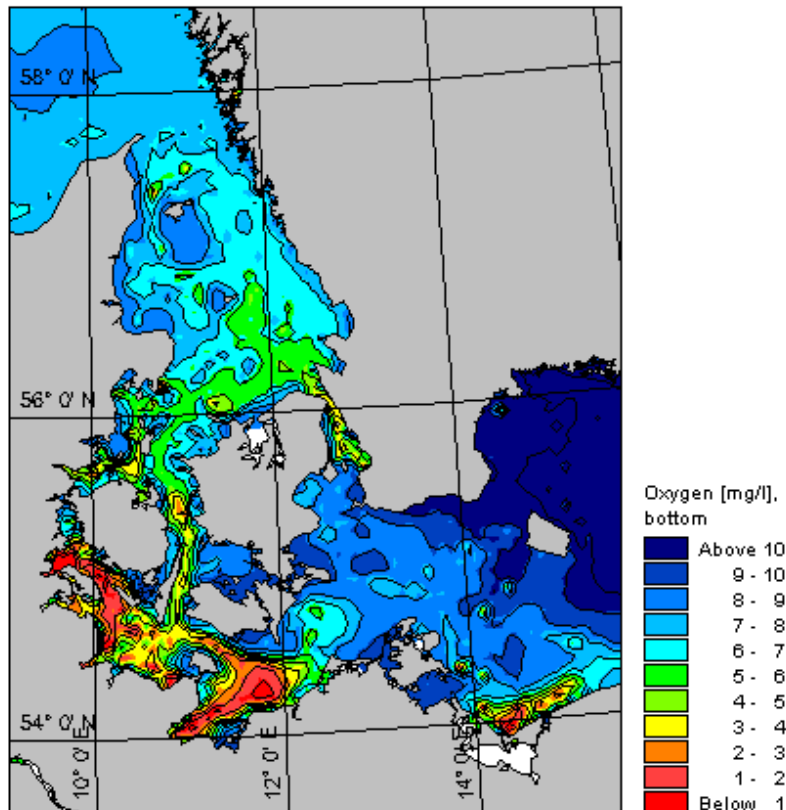
Nitrat ved bunden

09/01/2010 00:00:00

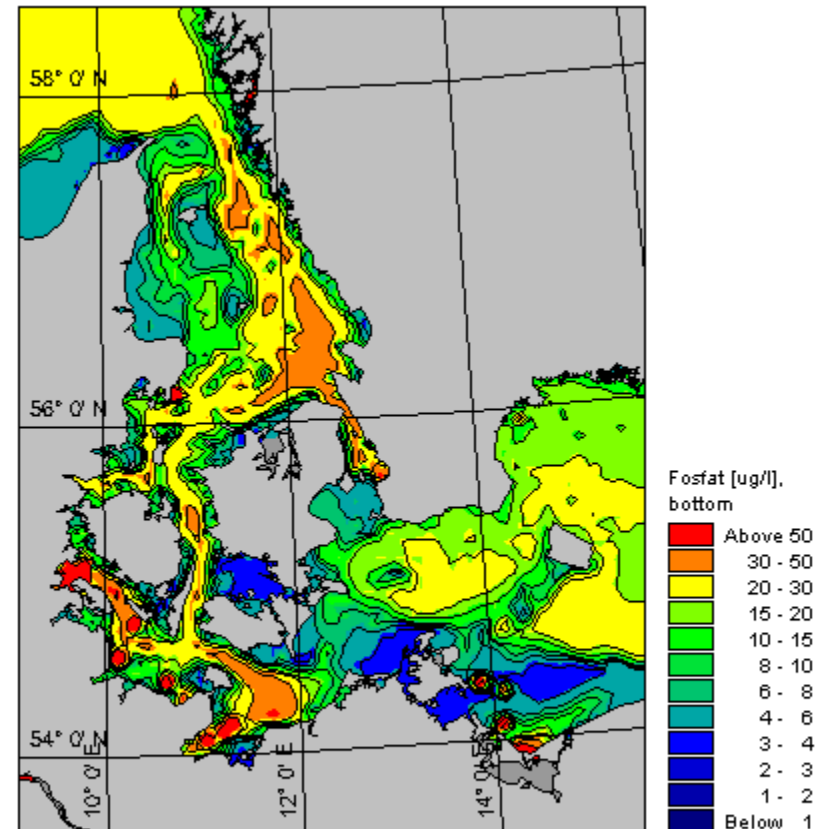
Sammenhænge?

Ilt ved bunden

09/01/2010 00:00:00

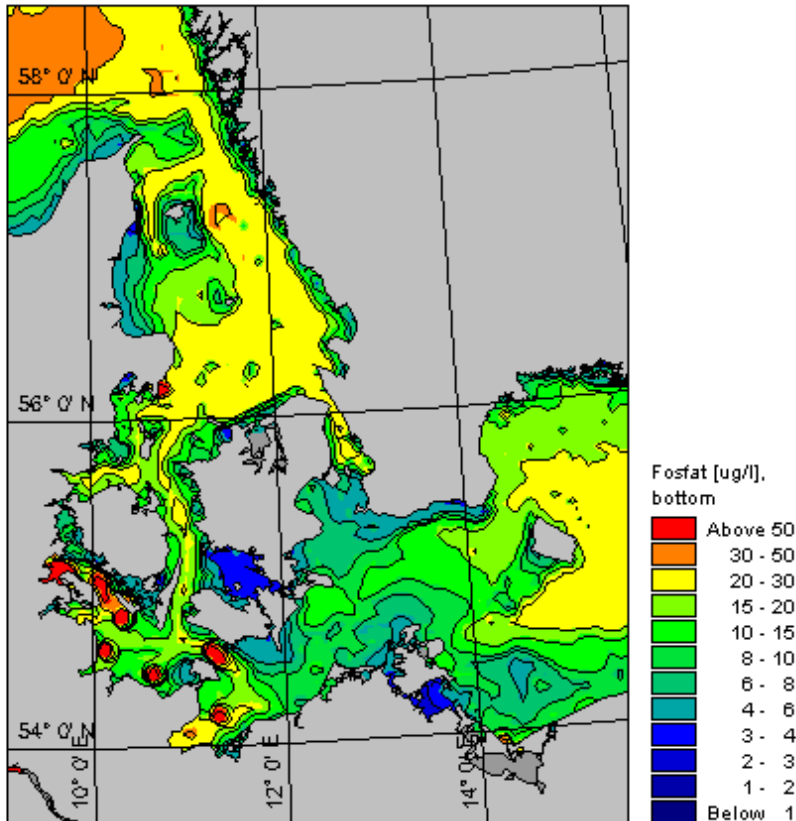
fosfor ved bunden

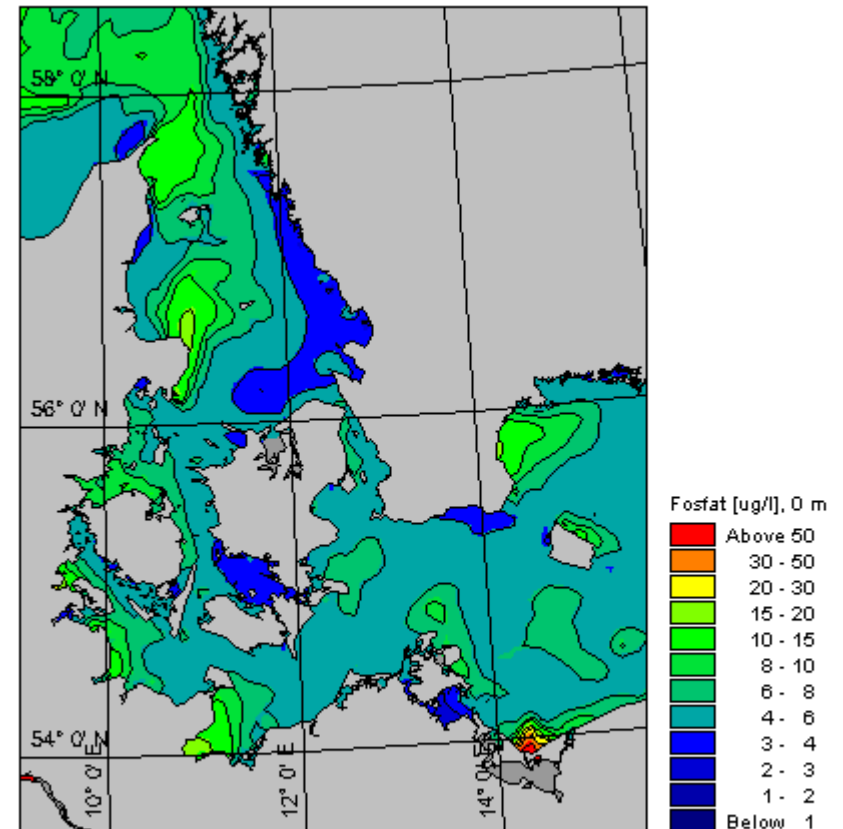
09/01/2010 00:00:00

Fosfor – den store skurk

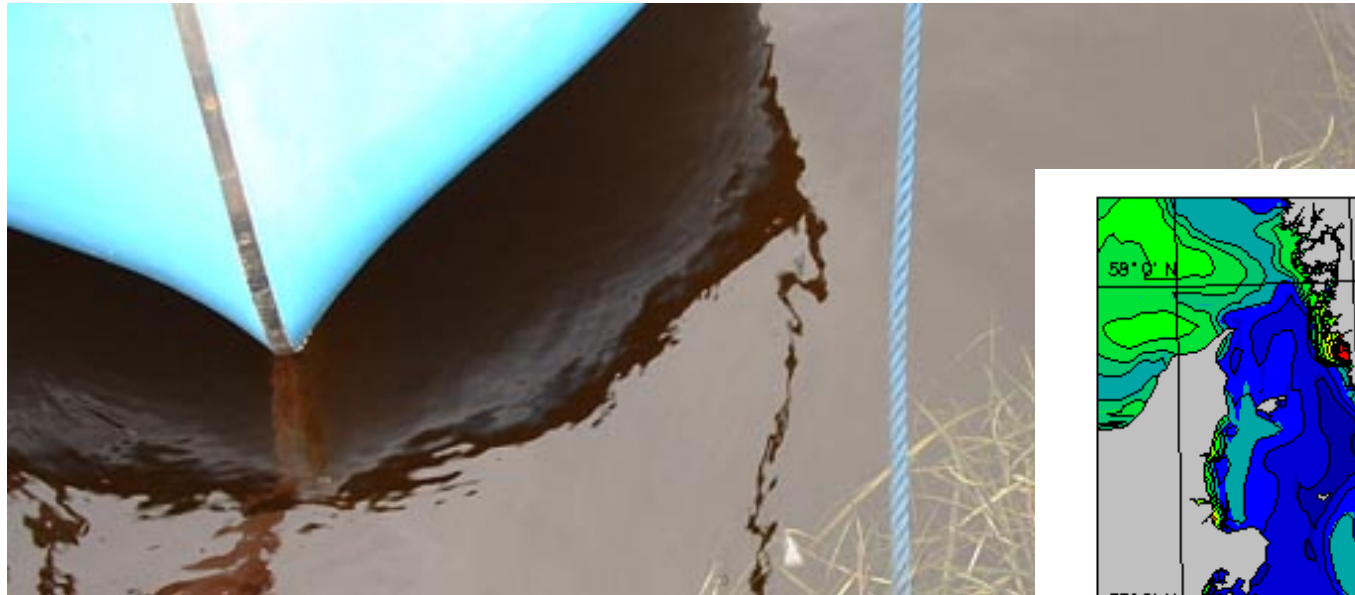
Bund

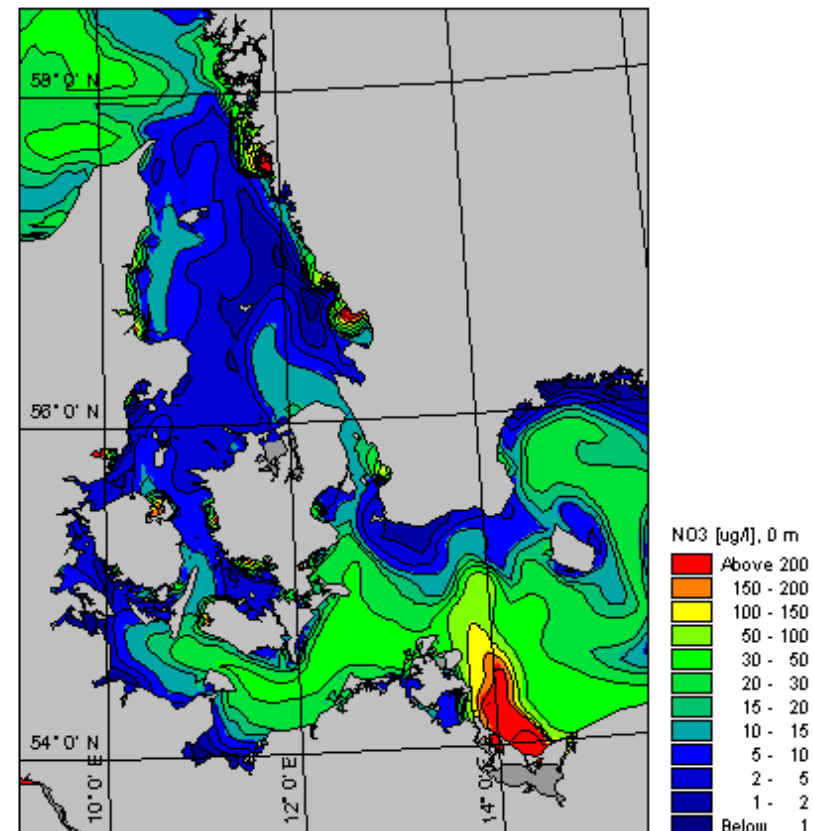
Overflade

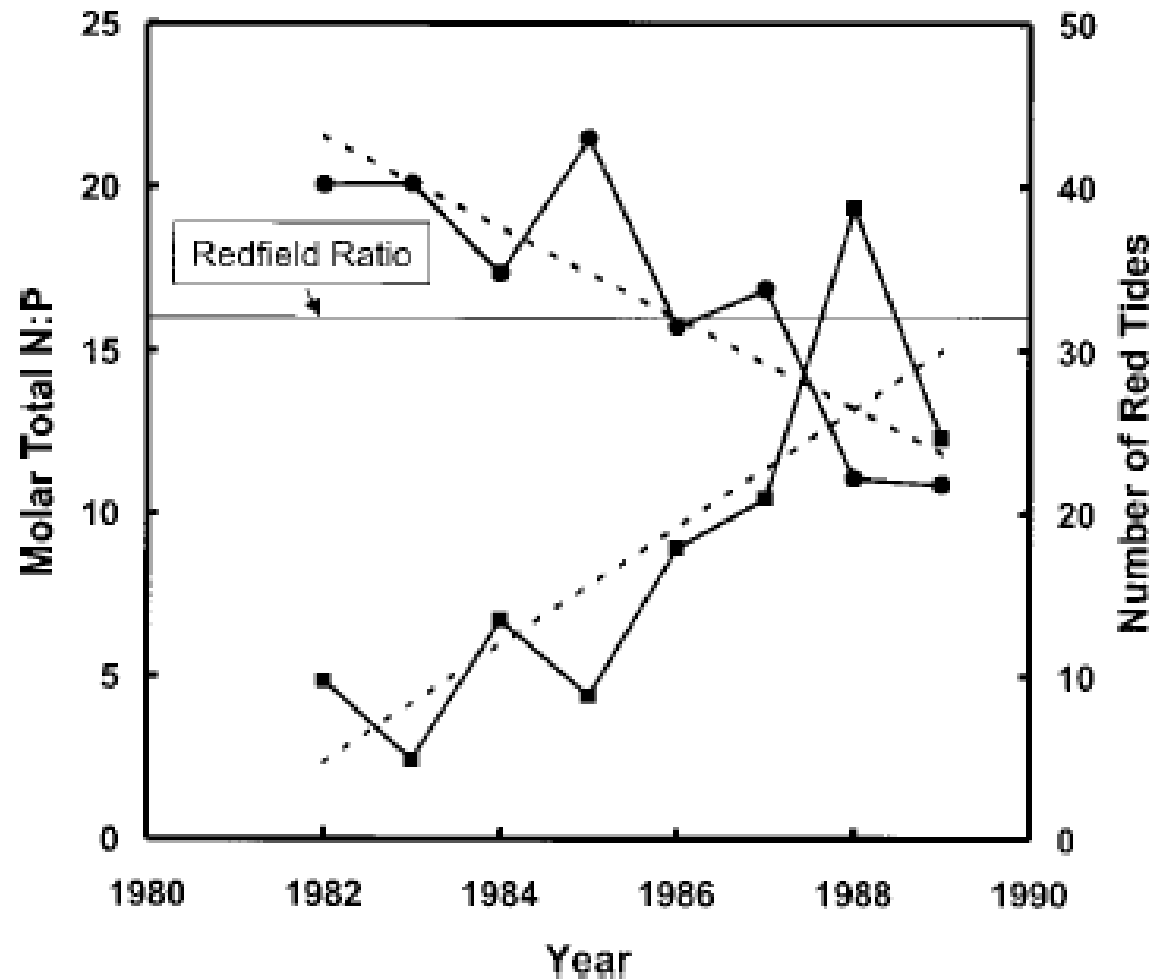
Rødt tidevand

Sammenhæng mellem kvælstof og

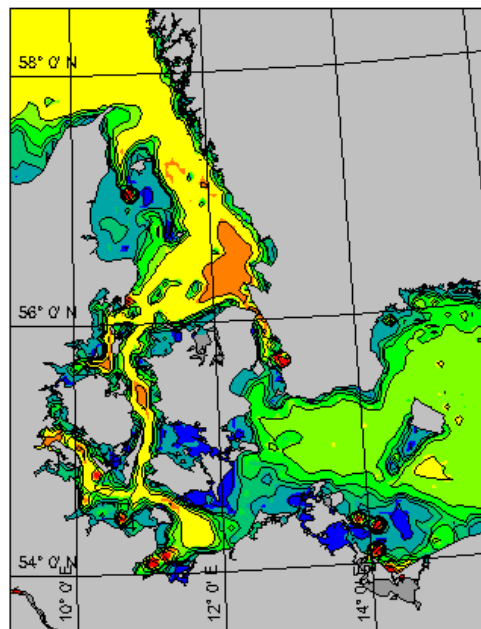

Redfieldkonstanten

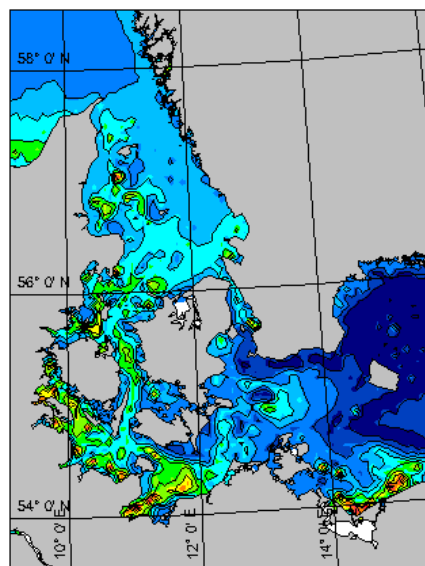

Jo lavere N:P
forhold jo flere
blågrønner

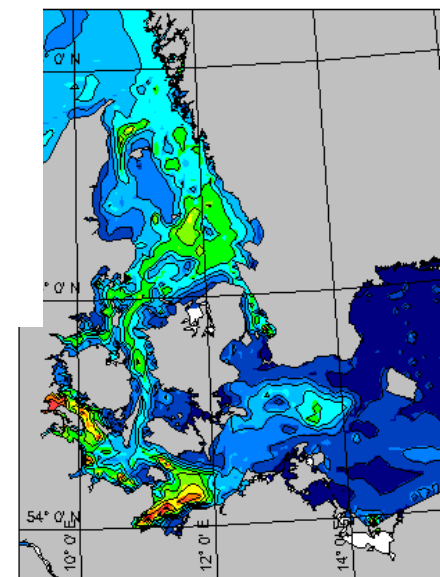
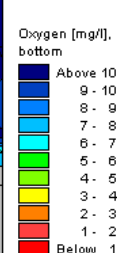
Skybrud i København 2.juli

06/04/2011 06:00:00

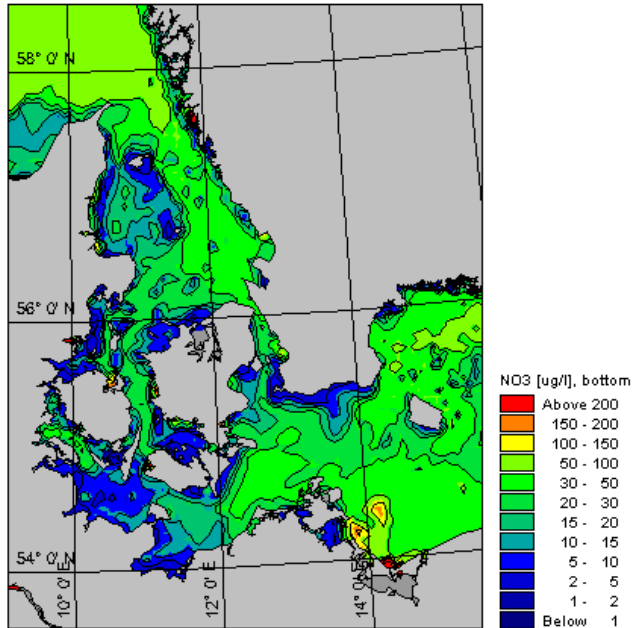

08/04/2011 00:00:00

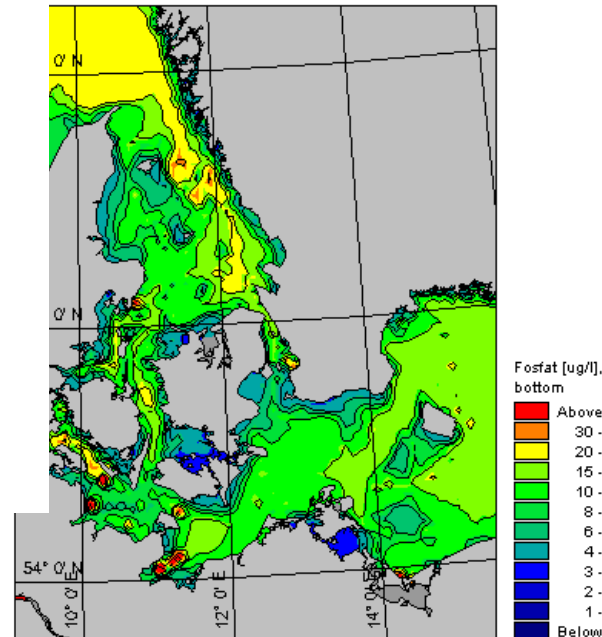

10/14/2011 12:00:00

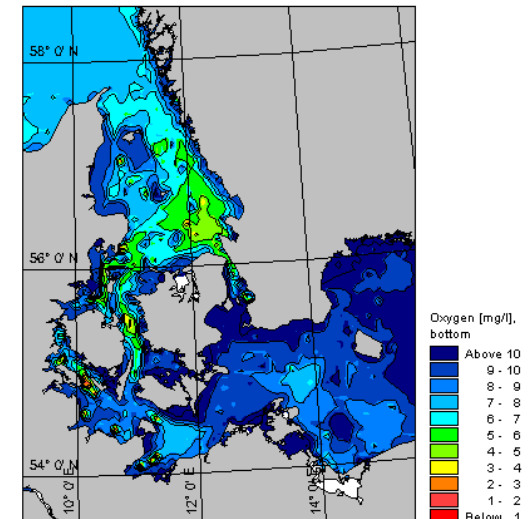
Hvordan ser det ud i dag?

11/09/2011 00:00:00

11/09/2011 00:00:00

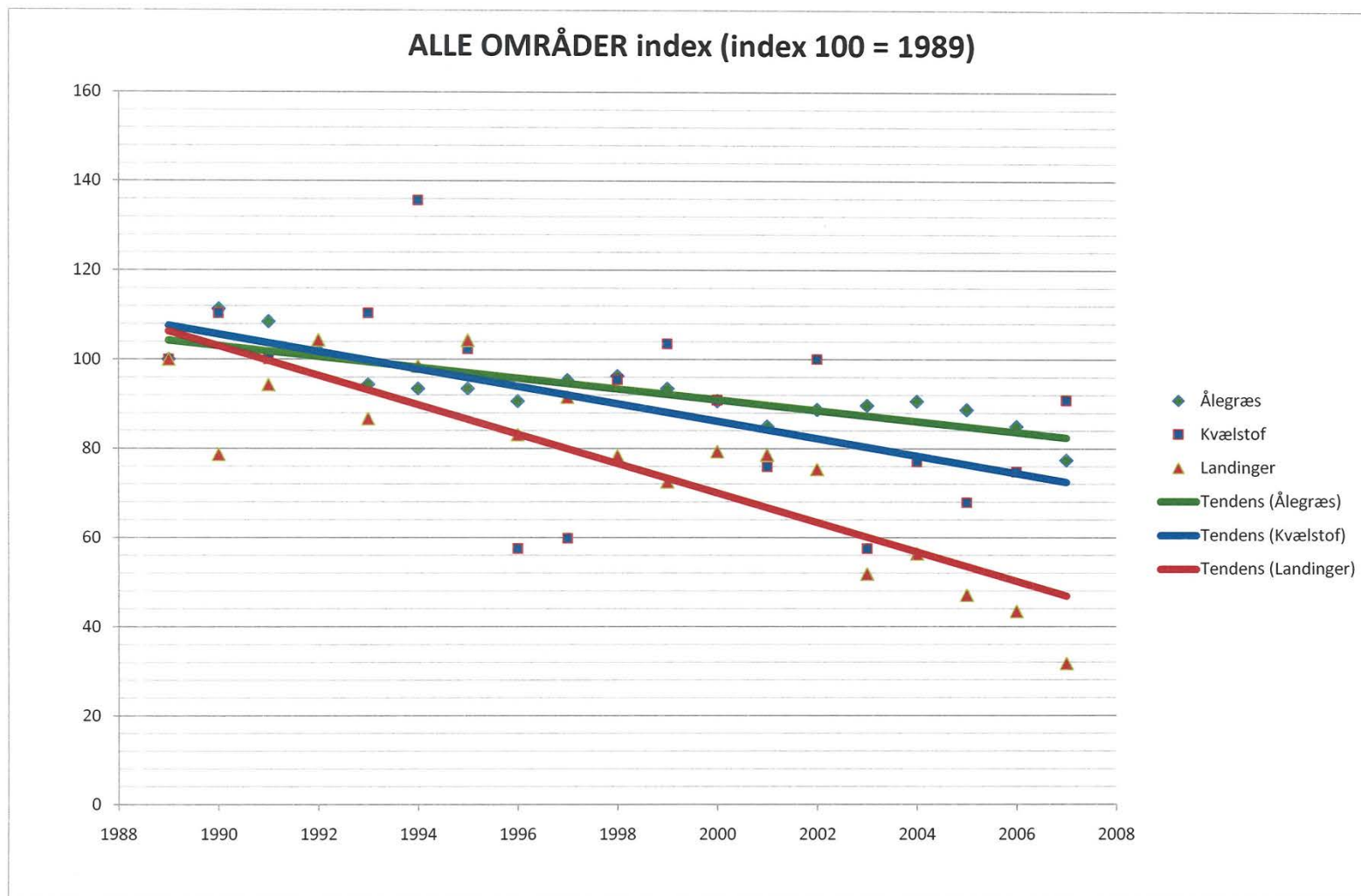
11/09/2011 00:00:00

Siden første Vandmiljøplan....

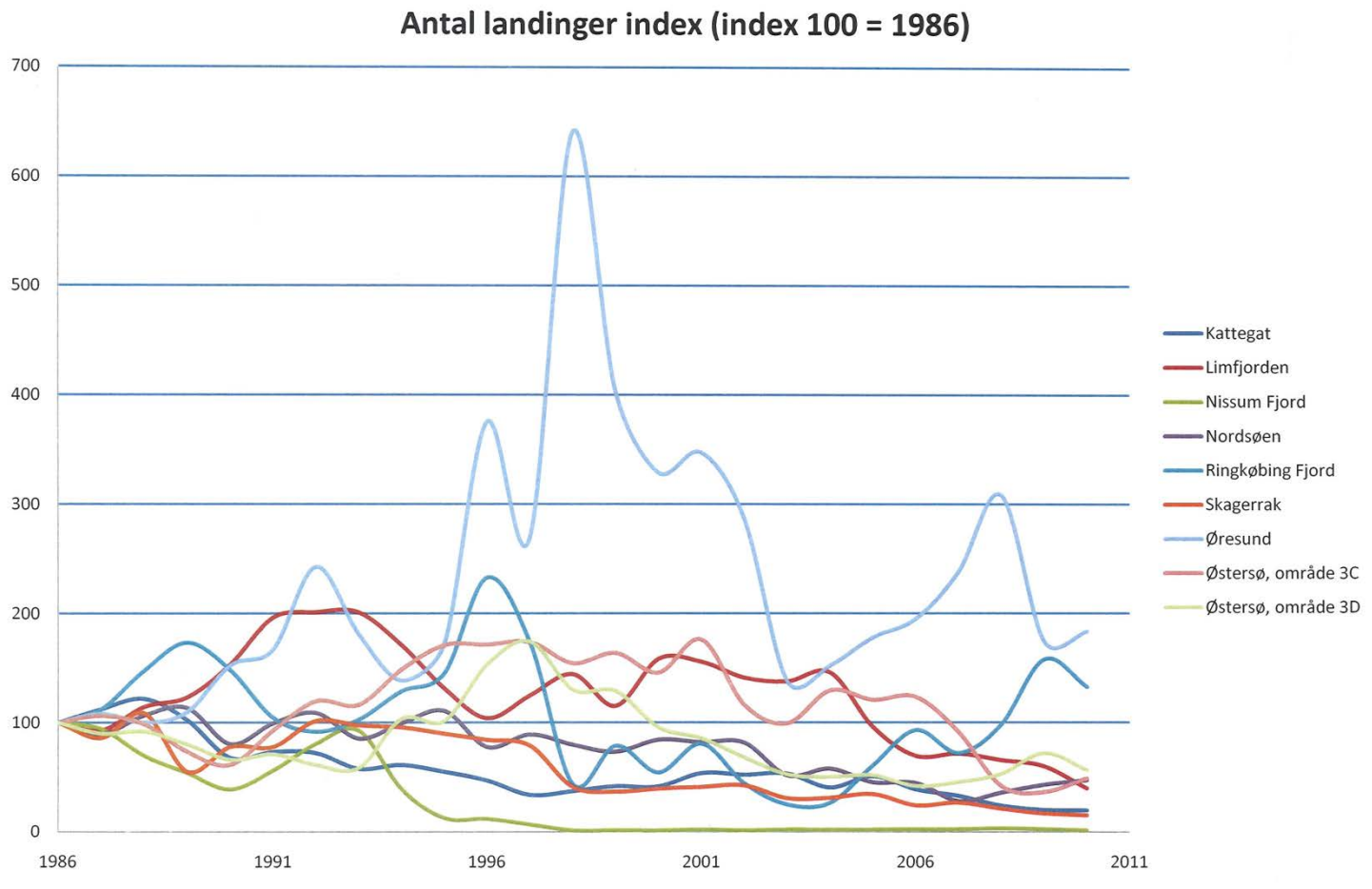
- Har landbruget mere end halveret kvælstofforbrug
- Effekt:
- ålegræsset er blevet reduceret med 20 %
- iltsvind er mere udbredt i dag end for 24 år siden
- Frekvensen af iltsvind er stigende og iltsvind kraftigere
- Hvordan er det gået med fiskebestanden?

Fiskelandingerne er faldet tilsvarende kvælstof

Da spildevandet blev rensset, kom der igen fisk i Øresund

Hvorfor siger DMU ikke noget?

- I 2006 udtalte daværende direktør i DMU Henrik Sandbech i citat fra en årsrapport fra Videnskabernes Selskab, om troværdighed:
- ”Hvis en organisation påtager sig faglig rådgivning, må den nødvendigvis fungere som en enhed, når den rådgiver. Man kan ikke have en afdeling, der siger et og en forsker i en anden, der modsiger dette. Og dermed underminerer den troværdigheden i den rådgivning, som organisationen har udarbejdet. To konfliktende råd fra en institution giver selvfølgelig ingen mening”.
- Konklusion: *”hellere en forkert rådgivning, end en modsigende”*
- *Derfor er 90 % af forskerne enige.*
- *De andre har fået nyt arbejde!*

Vi har stillet DMU nogle spørgsmål

1. 37 års fuldskalaforsøg i Canada? (kvælstof ingen effekt på vandmiljøet)
2. Svenske forskere, der udtaler tilsvarende for Kattegat?
3. Er holdning omkring troværdighed stadig den samme som under Sandbech?
4. "Kvælstofbegrænsning" betyder at økosystemet er overforsynet med fosfor?
5. I Roskilde fjord er fosfor 10 gange så højt som kvælstof. Hvordan kan professor Stiig Markager udtale at ålegræsset er forsvundet på grund af den massive kvælstofforurening?
6. Hvordan opnår man ny erkendelse i DMU, hvis ikke der er flertal fra start?

Nye tider

- For 25 år siden vidste vi ikke bedre
- Det gør vi nu!
- Er det ikke tid for evaluering?
- I Middelalderen troede man at jorden var flad.
- Nu ved man bedre.
- Sådan bliver det også omkring kvælstofs rolle
- For de der har ret – får ret!